

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาทั้ง โดยรวมและรายด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนทั้ง โดยรวมและรายด้าน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีสถานภาพและขนาด ของสถานศึกษาต่างกัน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิรนัยของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษาที่ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 398 คน จาก 199 โรงเรียน จำแนกเป็น

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 47 คน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 152 คน

2.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ได้แก่

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 47 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 152 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา
ที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 304 คนได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น
จากนั้นเปิดตารางของ เครจซี่และมอร์แกน จำแนกได้ ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 42 คน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 110 คน

2.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ได้แก่

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 42 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 110 คน

2.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1) สถานภาพ ได้แก่

1.1) ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทนองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ขนาดของสถานศึกษา ได้แก่

2.1) สถานศึกษาขนาดใหญ่

2.2) สถานศึกษาขนาดเล็ก

2.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กรอบการบริหารและการจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานที่ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน ทั้ง โดยรวมและรายด้าน โดยใช้สถิติ t - test แบบ Independent Samples ใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้วิธีการหาความถี่ แล้วคิดเป็นร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ

1.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

1.1.1 ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา, การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน และ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา การจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา และการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดครูเข้าสอนประจำชั้น / วิชา ในสถานศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งในสถานศึกษาและการติดตาม กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานตามนโยบายของครูในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.1.4 ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การวางแผนด้านกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา การกำหนดนโยบายด้านกิจกรรม นักเรียนในสถานศึกษา และการจัดทำสำมะโนผู้เรียนในสถานศึกษาตามลำดับ

1.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า

1.2.1 ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา การจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา และการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดครูเข้าสอนประจำชั้น / วิชา ในสถานศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งในสถานศึกษา และการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงานตามนโยบายของครูในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2.4 ด้านการบริหารทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การวางแผนด้านกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา การกำหนดนโยบายด้านกิจกรรม นักเรียนในสถานศึกษา และการจัดทำสำมะโนนักเรียนในสถานศึกษาตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา พบว่า

3.1 ด้านการบริหารวิชาการ นำเสนอประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ควรจัดสรรสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนแก่สถานศึกษาอย่างเพียงพอ ควรประสานงานและวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการร่วมกับสถานศึกษาและควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

3.2 ด้านการบริหารงบประมาณ นำเสนอประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ ควรจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และ ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามลำดับ

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล นำเสนอประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ควรสนับสนุนบุคลากรเพื่อแก้ปัญหาสถานศึกษาขาดแคลนข้าราชการครู ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาวิชาชีพของข้าราชการครูและควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังร่วมกับสถานศึกษา ตามลำดับ

3.4 ด้านการบริหารทั่วไป นำเสนอประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ควรให้การดูแลเรื่องการรักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินการพัฒนาอาคารสถานที่ ร่วมกับสถานศึกษาและควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ดูแลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนรวมทั้งร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการศึกษาภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 289 ได้กำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรม และทำการศึกษาอาชีพตามความเหมาะสม และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 116) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รัฐต้องการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากการรวมอยู่ที่ศูนย์กลางเพียงแห่งเดียวให้กระจายไปยังท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ อันจะก่อให้เกิดการแก้ปัญหาการศึกษาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่ด้วยความที่ภารกิจหลาย ๆ อย่าง โรงเรียนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดมาอยู่แล้ว ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำทางการบริหารจัดการระบบงานภายในโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะเป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาคงก็มีความเห็นว่าการบริหารส่วนตำบลถึงแม้จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษา แต่ก็ยังเป็นเพียงผู้มีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นภาระหลักที่ครูผู้สอนรับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณวิไล วรวิภ โฆษิต (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษาในโรงเรียนภาคกลาง ซึ่งพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิบูลพันธ์ สาทอง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาบทบาทด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และพบว่า การจัดการศึกษา

ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระวัฒน์ พิสัยพันธุ์ (2546: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การมีส่วนร่วม ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงบประมาณ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการด้านงบประมาณเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการ โดยการร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในอันที่จะดำเนินการให้เป็นตามระเบียบการบริหารงาน ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 41) ได้กำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณไว้ว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงได้ให้ความสำคัญการดำเนินงานในด้านนี้เป็นพิเศษ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาด้านการบริหารงบประมาณมากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และ คณะ (2542 : 22) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในลักษณะเป็นกรรมกรร่วม โดยให้คณะกรรมการนั้นมีอำนาจทั้งการบริหารจัดการด้านการพัสดุและงานงบประมาณ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กำพล แสสนบุญเรือง (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในงานธุรการเกี่ยวกับการบริหารพัสดุมากกว่าด้านอื่น ๆ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมูล ศรีชนะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร และพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมด้านงานธุรการการเงินมากกว่าด้านอื่น ๆ เช่นเดียวกัน

ส่วนด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่า การบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา ถึงแม้จะเป็นงานที่มีภารกิจค่อนข้างมากแต่โดยส่วนมากแล้ว ล้วนแต่เป็นงานที่บุคลากรในสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้เอง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะมีส่วนร่วมก็เป็นเพียงการรับนโยบายการปฏิบัติงาน การให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำนวย สิทธีแสง (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนรวม และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและเป็นรายงาน 3 งาน อยู่ในระดับน้อย คืองานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานอาคารสถานที่ และงานกิจการนักเรียน ยกเว้นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าการมีส่วนร่วมในธุรการ การเงินและพัสดุ อยู่ในระดับน้อย ส่วนผู้บริหารโรงเรียน เห็นว่าการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ โดยรวม และเป็นรายงาน 5 งาน อยู่ในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมในงานธุรการ การเงิน และพัสดุ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะเป็นตัวแทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประสานความร่วมมือกัน โดยการร่วมกันกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้สถานศึกษาและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการและร่วมกันปฏิบัติงาน เพื่อเป็นพัฒนาระบบงานภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

พิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงบประมาณ และข้อที่พบว่ามีส่วนร่วมสูงที่สุดคือ การจัดทำและเสนอขอ งบประมาณของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์กรบริหารส่วนตำบล นอกจากจะอยู่ในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแล้ว ยังสามารถให้การส่งเสริมสนับสนุนด้าน งบประมาณสมทบกับงบประมาณของแผ่นดินที่รัฐบาล ได้จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่ สถานศึกษา ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อนำมา จัดสรรเป็นงบประมาณในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดซื้อ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัด การศึกษาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน (มัทนา โชควรวัฒนกร. 2545 : 25) และเป็นสิ่งที่องค์กร บริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นระบบ มากที่สุด จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในการ จัดการศึกษาด้านการสนับสนุนงบประมาณว่ามีส่วนร่วมมากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่ง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ทองปัก คลังกลาง (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงาน ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในอำเภอ อุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และพบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้ให้ความสำคัญต่อ การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถานศึกษามากเป็นลำดับแรก

ส่วนด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป เป็นเพราะว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่ด้วย ความที่สถานศึกษาโดยส่วนมากในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภพสสินธุ์ เขต 2 มีขนาด ที่แตกต่างกันออกไป และการที่องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษาและร่วมบริหารจัดการภาระงานหลาย ๆ อย่าง เช่น การจัดระบบการบริหารและ การพัฒนาองค์กร การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

หรือการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ก็ต้องดำเนินการในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปด้วย โดยขึ้นอยู่กับขนาดสถานศึกษาเป็นหลักจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการบริหารทั่วไปไม่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำนาจ สิทธิแสง (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนรวม และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและเป็นรายงาน 3 งาน อยู่ในระดับน้อย คืองานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน งานอาคารสถานที่ และงานกิจการนักเรียน ยกเว้นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการทำงานธุรการ การเงินและพัสดุ อยู่ในระดับน้อย ส่วนผู้บริหาร โรงเรียน เห็นว่าการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ โดยรวม และเป็นรายงาน 5 งาน อยู่ในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมในงานธุรการ การเงิน และพัสดุ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่เป็นการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารทั่วไป ซึ่งงานต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จะมีบทบาทในฐานะเป็นผู้นำการบริหารจัดการงานด้านต่างๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้งานด้านต่าง ๆ นั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อให้งานแต่ละด้าน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งจากความแตกต่างในบทบาทด้านการบริหารจัดการของบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้ได้ส่งผลให้ความคิดเห็นของผู้บริหาร

สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง กับผลการวิจัยของ วีระวัฒน์ พิสัยพันธุ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ บึงกาฬ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เมื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็น โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้อง กับ วรณวิไล วรวิโกมลิต (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วน ตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคกลาง เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันซึ่งขัดแย้ง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การ บริหารส่วนตำบลทั้งในสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนค่านายหน้า การมีส่วนร่วมในการดูแล สุขภาพอนามัยนักเรียน การให้บริการ สงเคราะห์ในเรื่องอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) เสื้อผ้า เครื่องเขียน แบบเรียนทุนการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ ความต้องการของชุมชน รวมไปถึงการตรวจสอบ คุณภาพและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ไพรัช อรรถกานานนท์, 2545 : 26-27) เป็น การกิจที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องการให้องค์การ บริหารส่วนตำบลดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ผลแห่งการดำเนินการนั้นมี ประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมองว่า องค์การบริหารส่วนตำบลถึง แม้ว่าจะเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ทำให้บทบาท ในการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาลดน้อยลงไป ทั้งนี้เพราะบทบาทขององค์การ บริหารส่วนตำบลนั้นเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวล ทิพชัย (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงอำเภอเชิงขวัญ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 และพบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ที่เป็นผู้แทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบล
 ในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ที่มีความถี่มากที่สุด คือ การประสานงานและร่วมวางแผน
 เพื่อพัฒนางานวิชาการร่วมกับสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานวิชาการนั้น
 เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันดำเนิน
 การ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข
 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้
 สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว
 รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม
 จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง
 ในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจน
 การวัดผลประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น
 ได้อย่างมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก : 35) จึงเป็นเหตุผล
 สำคัญที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทน
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอแนะความคิดเห็นว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรเข้ามา
 ร่วมในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
 ร่วมกับสถานศึกษาเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
 ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของอำนาจ สิทธิแสง (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง
 สภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
 โรงเรียนประถมศึกษา และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ
 ท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ผลจากข้อเสนอแนะ พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรเข้ามา
 มีส่วนร่วมจัดการศึกษาในฐานะเป็นกรรมการบริหาร โรงเรียน เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดไว้ เพราะถ้ารอให้พร้อมในทุกเรื่อง ต้องใช้
 เวลานาน ควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมและทำในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป
 ด้านการบริหารงบประมาณนั้น ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ การจัดสรร
 งบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร
 สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 เห็นว่าการบริหารจัดการศึกษาภายใต้กรอบการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบัน ที่เน้นให้
 สถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

ได้ประสานความร่วมมือและระดมทุนจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้จ่ายในการจัดซื้อ จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีข้อเสนอแนะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการบริหารงบประมาณในลักษณะของการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายและสนับสนุนการจัดการศึกษา พร้อมกับเข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบอีกด้วย สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ ประมวล ทิพชัย (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขั้วญู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลของเสนอแนะพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลด้านการเงินให้มากขึ้น และจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนงานของโรงเรียน พร้อมกับเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินการบริหารงบประมาณของโรงเรียนมีความสุจริต โปร่งใส เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และนักเรียนมากที่สุด และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ กำพล แสนวนูเรือง (2542 : 229) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลของข้อเสนอแนะพบว่า โรงเรียนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในลักษณะเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือโรงเรียนทางด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน มากกว่าที่จะให้เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะเป็นกรรมการบริหารโรงเรียน

ด้านการบริหารงานบุคคล มีข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ การสนับสนุนบุคลากรเพื่อแก้ปัญหาสถานศึกษาขาดแคลนข้าราชการครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญที่สุดในกระบวนการบริหาร เพราะฉะนั้น การที่สถานศึกษาจะดำเนินการบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ต้องเริ่มที่ความพร้อมของบุคลากรเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนของข้าราชการครูในแต่ละสถานศึกษาต้องได้รับการสรรหา บรรจุและแต่งตั้งให้เพียงพอกับขอบข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ รณชัย สุริหาร (2546 : 128) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดร้อยเอ็ด และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน

แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ระบุไว้ในมาตรา 298 วรรค 2 ความว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของอบรมของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ . 2541 : 86) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่มีบทบาทและมีความสำคัญดังกล่าวข้างต้นควรให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการด้านการบริหารทั่วไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

7.1.2 สถานศึกษาควรประสานความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน พร้อมทั้งควรที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณแก่องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อความชัดเจน และให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานร่วมกัน

7.1.3 จากผลการวิจัย ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา พบว่า

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่คิดว่ามีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษาควรจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่คิดว่ามีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเปิดโอกาสให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของคณะกรรมการบริหารจัดการ รวมไปถึงการยอมรับในขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้ด้วย

3) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่คิดว่ามีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือการจัดทำแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับครูในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรวางแผนร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดทำแผนงานการจัดสรรตำแหน่งบุคลากรเพื่อให้มีเพียงพอต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

4) ด้านการบริหารทั่วไป พบว่าอยู่ในระดับปานกลางโดยข้อที่คิดว่ามีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์งานการศึกษาในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้องค์กรบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งานของสถานศึกษาให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงการดำเนินงานของสถานศึกษาอยู่เป็นระยะ ๆ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรวิจัยเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจะได้ทราบข้อแตกต่างในการเข้ามามีส่วนร่วม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแนวทางเดียวกัน

7.2.2 ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขององค์กรบริหารส่วนตำบลกับสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามสภาพที่เป็นจริงประกอบการพัฒนาการศึกษาต่อไปในอนาคต